

Pokyny pro rozhodčí

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

VV ČABR-JM vydává tyto pokyny, které jsou upřesněním Pravidel basketbalu, Výkladu Pravidel basketballu, Soutěžního řádu basketbalu a Rozpisu soutěží ČBF-JM. Je to spíše návod, jak zvládnout bez problémů utkání. Tyto pokyny jsou shrnutím všech předchozích vydaných pokynů a jsou závazné pro všechny rozhodčí ČABR-JM od **22.9.2022**.

1. Postup před utkáním

1.1. teplota v tělocvičně

1.1.1. Podle Soutěžního řádu basketbalu (čl. 33 bod 1) musí být v tělocvičně (hrací ploše) teplota minimálně 18 °C.

1.1.2. Podle SŘB je povinností pořadatele mít teploměr.

1.1.3. Teplota se měří ve středovém kruhu ve výšce 1,5 m (možno zavěsit na věšák). Nikdy nedávat k topení!

1.1.4. Postup při měření teploty:

1.1.4.1. Pokud je teplota nad 18 °C, není problém a utkání se odehraje.

1.1.4.2. Pokud je teplota mezi 15 °C a 18 °C, utkání se odehraje a do zápisu se uvede: **„Na začátku utkání byla teplota ve středovém kruhu XX °C.“**

1.1.4.3. Pokud je teplota pod 15 °C, utkání se neodehraje a do zápisu se uvede: **„Utkání se neodehrálo z důvodu porušení SŘB čl. 33 bodu 1 - nízká teplota XX °C ve středovém kruhu před začátkem utkání.“** Do zápisu nic jiného nepíšete, o výsledku utkání rozhodne STK ČBF-JM.

1.1.5. Pokud je tedy teplota pod 15 °C, utkání se nehraje! Nenechte se přesvědčit k tomu, že se trenéři dohodli a utkání se odehraje!!! Hrozí zranění hráčů, ale i Vás samotných.

1.2. kontrola vybavení tělocvičny

1.2.1. Po příchodu na hřiště jsou rozhodčí povinni zkontrolovat funkčnost zařízení, zejména měření hodin hry, hodin hodů na koš. Dále zkontrolují ukazatel pro alternativní držení míče („šipku“), ukazatele chyb družstva a ukazatele chyb hráče, toto vše musí být umístěno u stolku zapisovatele.

1.2.2. Pokud rozhodčí zjistí nedostatky u výše uvedeného bodu (není přítomno nebo nefunkční), poznamenají tuto skutečnost do zápisu. STK ČBF-JM zajistí nápravu těchto nedostatků.

1.3. kolega se nedostaví

Tento problém řeší SŘB čl. 34 bod 3.

1.3.1. Vždy se čerpá čekací doba 15 minut. Opět se nenechte přesvědčit, že čekat nemusíte, vždy počkejte!

1.3.2. Pokud se kolega dostaví, odřídíte utkání spolu.

1.3.3. Pokud se kolega ani po čekací době nedostaví, můžete se rozhodnout, jestli budete řídit utkání sami nebo si k utkání vezmete jiného kolegu. Do zápisu uvedete:

1.3.3.1. Pokud se rozhodnete utkání řídit sami: **„Kolega XX YY se k utkání ani po čekací době nedostavil, utkání jsem odřídil sám.“**

1.3.3.2. Pokud si vyberete jiného kolegu: **„Kolega XX YY se k utkání ani po čekací době nedostavil, utkání jsem řídil s kolegou ZZ VV.“**

1.3.4. „Náhradní“ kolega musí být proškolený rozhodčí! V žádném případě to nesmí být trenér, asistent nebo někdo jiný, kdo není rozhodčí! Pokud si nejste jisti, jestli případný

MANUÁL PRO ROZHODČÍ ČABR-JM

náhradník je nebo není rozhodčí, pokuste se toto ověřit telefonicky u někoho z VV ČABR-JM, nebo odřídte utkání raději sami.

1.4. jedno z družstev se nedostaví včas

- 1.4.1. Podle čl. 25 SŘB je čekací doba 15 minut v opodstatněných případech. Pozdní začátek utkání je vždy nutné napsat do zápisu.
- 1.4.2. Pořadatel, hostující družstvo i rozhodčí jsou v každém případě povinni vyčerpat všechny možnosti k sehrání utkání (pokud nemáte jiný program, např. další utkání, je dobré počkat na příjezd soupeře a utkání odehrát).
- 1.4.3. Pokud oznámí hostující družstvo pořadateli zpoždění zaviněné nedodržením jízdního řádu veřejného dopravního prostředku, nehodou dopravního prostředku nebo vyšší mocí, musí být utkání odehráno a o jeho platnosti rozhodne řídicí orgán po přezkoumání okolností.
- 1.4.4. Pokud nenastoupí některé z družstev do 15 minut po určeném začátku na hřiště připravené k zahájení hry, vyznačí rozhodčí tuto skutečnost do zápisu. O výsledku utkání rozhodne řídicí orgán. Rozhodčí, pokud se k utkání dostavili, musí obdržet plnou náhradu nákladů vč. odměny.

1.5. trenér – licence

- 1.5.1. Každé družstvo musí být vedeno kvalifikovaným hlavním trenérem s platnou trenérskou licenci a starším 18-ti let. Tato povinnost je podle Rozpisu soutěží.
- 1.5.2. Pokud se hlavní trenér, který je uvedený na soupisce družstva, k utkání nedostaví, může družstvo vést jiný trenér nebo asistent s platnou trenérskou licenci. Do zápisu napíšete: „**Trenér XX YY družstva ZZ se k utkání nedostavil, družstvo vedl MM NN s trenérskou licenci „V“.**“
- 1.5.3. Pokud se hlavní trenér, který je uvedený na soupisce družstva, k utkání nedostaví a není ani žádný jiný kvalifikovaný trenér, může družstvo vést jakákoliv zletilá osoba. Do zápisu napíšete: „**Trenér XX YY družstva ZZ se k utkání nedostavil, družstvo vedl MM NN, který nepředložil trenérskou licenci.**“
- 1.5.4. Pokud hlavní trenér musí podle Pravidel basketbalu opustit lavičku (TCH, DCH), musí na lavičce zůstat osoba starší 18-let. Pokud tomu tak není, utkání se ukončí (zejména zápasy mládeže a žactva). Do zápisu pak uvedete: „**Trenér XX YY družstva ZZ musel opustit lavičku pro Na lavičce družstva nebyla jiná zletilá osoba, utkání bylo ukončeno.**“ Nepíšete nic jiného, o výsledku utkání rozhodne STK ČBF-seČ.
- 1.5.5. **Trenér, který je podepsán na zápise (podle jednoho z výše uvedených článků) musí být na utkání fyzicky přítomen na začátku a v průběhu celého utkání!!!**
- 1.5.6. **Hrající trenér musí být kapitán s označením „C“ u hráče a v poli trenéra „CAP“.**

1.6. kontrola soupisek

- 1.6.1. Soupiska musí být vždy předložena vytištěná, je možné akceptovat online formu soupisky – v tomto případě je nutné, aby byla potvrzena klubem.
- 1.6.2. Kontrola probíhá vždy před utkáním!!! Postup je podle SŘB čl. 15 a 16.
- 1.6.3. Rozhodčí zodpovídá za vypsání vygenerovaného **klíče k soupisce** na zápise. Toto číslo bude vypsáno pod názvem družstva (podle obrázku):

Zápis o utkání
ČESKÁ BASKET

Czech Basketball Federation

DRUŽSTVO A *BR. TJ. SPALTAŘ UH. BROD*

SOUTĚŽ <i>OP</i>	KATEGORIE <i>U16</i>	MÍSTO <i>5</i>
SKUPINA <i>VÝCHOV</i>	ČÍSLO UTKÁNÍ <i>84</i>	DATUM <i>...</i>
DRUŽSTVO A <i>BR. TJ. SPALTAŘ UH. BROD</i>	DRUŽSTVO B <i>UH. BROD</i>	HODINA <i>...</i>
ODDECHOVÝ Č. <i>A 2</i>	OBDOBÍ <i>4</i>	HLAVNÍ POŘADÍ
CHYBY DRUŽSTVA		

- 1.6.4.** Pokud je soupiska vícestránková, kód soupisky je uveden v zápatí každé stránky. Je nutné vždy zkontrolovat, jestli stránky k sobě pasují.
- 1.6.5.** Soupiska nemusí být vytištěna barevně. Pokud není čitelná, zejména nejsou rozeznatelné fotografie, uvede rozhodčí tuto skutečnost do zápisu.
- 1.6.6.** Soupiska musí být podepsána a orazítkována klubem. Razítko a podpis STK je vždy vložen.
- 1.6.7.** Rozhodčí je povinen zkontrolovat na soupisce platnost licencí, a to jak hráčských, tak trenérských. Pokud je neplatná licence hráče, ten nesmí k utkání nastoupit a je na zápise vyškrtnut. Pokud je neplatná trenérská licence, poznamená toto rozhodčí do zápisu.
- 1.6.8.** Nové licenční údaje hráče a trenéra.
- 1.6.9. *Není předložena soupiska družstva:***
- 1.6.9.1.** Utkání se vždy odehraje!!!
- 1.6.9.2.** Rozhodčí musí prokazatelně seznámit hlavního trenéra s tím, že družstvo nepředložilo soupisku. Na zadní stranu zápisu uvedou: „**Trenér družstva XX byl seznámen s tím, že družstvo YY nepředložilo soupisku ke kontrole a požádal/nepožádal o identifikaci hráčů soupeře.**“ Tento zápis informovaný trenér podepíše, vše před začátkem utkání!!!
- 1.6.9.3.** Pokud hlavní trenér nepožaduje identifikaci protihráčů, uvedete na zadní stranu zápisu (originál) toto prohlášení: „**Prohlašuji, že všichni uvedení hráči na zápise jsou členy družstva, mají platnou licenci hráče, jsou uvedeni na soupisce, nejsou v trestu a není proti nim vedeno disciplinární řízení.**“ Toto prohlášení podepisuje pouze hlavní trenér.
- 1.6.9.4.** Pokud hlavní trenér požaduje identifikaci, necháte si předložit doklad s fotografií, a to buď občanský průkaz, nebo pas, nebo řidičský průkaz, nebo služební průkaz, nebo jiný úřední doklad s fotografií a datem narození. Žádný jiný doklad není přípustný!
- 1.6.9.5.** Při identifikaci hráčů napíšete na zadní stranu zápisu (originál) prohlášení kapitána: „**Prohlašuji, že všichni uvedení hráči na zápise jsou členy družstva, mají platnou licenci hráče, jsou uvedeni na soupisce, nejsou v trestu a není proti nim vedeno disciplinární řízení.**“ Pod toto prohlášení vypíšete příjmení a jména hráčů spolu s rodným číslem nebo datem narození. Toto prohlášení a tento seznam hráčů podepíše pouze hlavní trenér.
- 1.6.9.6. TOTO PROHLÁŠENÍ A SEZNAM MUSÍ BÝT NAPSÁNO PŘED ZAČÁTKEM UTKÁNÍ,** platí i v případě, že by utkání začalo později!!!
- 1.6.9.7.** U žactva je nutné napsat obě prohlášení. Nemusí se předkládat doklad s fotografií. Utkání se odehraje a o výsledku utkání rozhodne STK ČBF-JM.
- 1.6.9.8.** Pokud někdo v případě identifikace nepředloží potřebný doklad, k utkání nenastoupí.

- 1.6.9.9. V případě, že po identifikaci hráčů není dostatečný počet hráčů (5) na začátku utkání, utkání se neodehraje.
- 1.6.9.10. Po skončení utkání v obou případech napíšete do zápisu: „**Družstvo ZZ nepředložilo soupisku.**“

1.7. zápis

- 1.7.1. Zápis musí být vyplněný 20 minut před stanoveným začátkem utkání (vč. hlavičky).
- 1.7.2. Na zápise musí být uvedeno CELÉ příjmení i jméno hráče.
- 1.7.3. U hráčů musí být uvedeno případné označení „P“, „H“, „HM“, „C“.
- 1.7.4. Pokud je kapitán zároveň ve funkci hrajícího trenéra, tak se v kolonce trenér za jméno trenéra napíše „CAP“.

Coach	KING, H. (CAP)			
Assistant Coach				

- 1.7.5. Doporučuje se 12 minut před začátkem utkání oslovení trenérů k podpisu zápisu a označení základní pětky. Podepsaný trenér musí být vždy přítomen během celého utkání (vyjma vyloučení trenéra).
- 1.7.6. Před začátkem utkání musí být sepsána a podepsána případná prohlášení a další informace související s utkáním.
- 1.7.7. Zapisovatel proškrtně volná pole v seznamu hráčů, a pokud není uveden asistent trenéra. Toto provede před úvodním rozskokem, druhý rozhodčí u stolku zkontroluje.
- 1.7.8. Na zápise může být uvedeno libovolné množství pendlujících hráčů „P“, ale nastoupit do utkání (hrát) mohou pouze 3.

1.8. Nechat si představit pořadatele, který musí být fyzicky přítomen po celou dobu utkání!

2. Postup na konci utkání

2.1. Po zaznění signálu konce utkání

- 2.1.1. Po zaznění signálu konce utkání (klakson) se již nedají udělit žádné chyby (osobní, technické, diskvalifikující).
- 2.1.2. Pokud by nastala taková situace (např. slovní útoky u stolku, vzájemné napadání hráčů), napíšete situaci do zápisu (příklad: „Po skončení utkání před podepsáním zápisu trenér slovně napadal rozhodčí.“) a první pracovní den po utkání napíšete zprávu pro STK ČBF-JM.
- 2.1.3. Zapsat do závorky na začátku kolony *Podpis kapitána v případě protestu* čas konce utkání (např. 18:35).

2.2. Před podepsáním zápisu prvním rozhodčím

- 2.2.1. Proškrtnout všechna volná pole (skóre, osobní chyby, time outy). Musí být vyplněny výsledky jednotlivých období, konečný výsledek a název vítězného družstva.
- 2.2.2. Je potřeba napsat zprávy pro STK ČBF-JM. Kromě těch, které jsou již výše uvedeny, se popisují další skutečnosti spojeného s utkáním.
- 2.2.3. V případě, že je něco napsáno na druhé straně zápisu, je nutné napsat na 1. stranu zápisu „viz. 2. strana“ nebo značka „./.“.

2.2.3.1. Při udělení TCH

Do zápisu je potřeba popsat, za co byla TCH udělena. Např.: „**TCH 5.min. II.období hráč č. 10 – příjmení (družstvo) za nesporné chování (popis toho, za co byla TCH udělena, např. zakopnutí míče, komentář výroku rozhodčího, atd.).**“

Příklad – TCH hráče

MANUÁL PRO ROZHODČÍ ČABR-JM

Ve 3. minutě 2. čtvrtiny byla udělena TCH hráči č. 15 J. Novákovi (BK Sever) za nezdořilou gestikulaci směrem k rozhodčímu.

Příklad – TCH „B“ trenérovi

V 5. minutě 1. čtvrtiny byla udělena TCH trenérovi družstva BK Jih R. Novému (zapsána jako „B“) za zdržování hry po skončení oddechového času.

Příklad – TCH „C“ trenérovi

V 2. minutě 4. čtvrtiny byla udělena TCH trenérovi družstva TJ Západ L. Starému (zapsána jako „C“) za nevhodné komentáře k výroku rozhodčích.

2.2.3.2. Při udělení DCH - je potřeba určit, jestli je trest vyloučení do konce utkání dostatečný nebo nedostatečný

2.2.3.2.1. Trest dostatečný: „**DCH 6.min. IV.období hráč č. 5 – přijetí (družstvo) za nesportovní chování (např. nepřiměřený faul, opakovaný komentář výroku rozhodčího, atd.) – trest vyloučení do konce utkání je dostatečný.**“

2.2.3.2.2. Trest nedostatečný: „**DCH 5.min. III.období hráč č. 8 – přijetí (družstvo) za ... (následuje popis události, např. urážka rozhodčího, hrubý faul v přerušené hře, atd.) – trest vyloučení do konce utkání není nedostatečný, žádám o zahájení disciplinárního řízení.**“

Je-li DCH rozhodčími vyhodnocena jako nedostatečný trest, uvede první rozhodčí do zápisu, že žádá o zahájení disciplinárního řízení. V takovém případě sdělí všichni rozhodčí, kteří utkání řídili, své vyjádření o okolnostech případu nejbližší pracovní den po utkání řídicímu orgánu a kopii vyjádření zašlou oběma klubům.

2.2.3.3. Podání protestu

Družstvo má právo podat protest **15 minut po skončení utkání**. Nechte podepsat kapitána (pokud mu není 18 let, tak také trenéra družstva) zápis v příslušné kolonce. Do zápisu uveďte: „**Družstvo ZZ podá protest proti výsledku utkání.**“ nebo „**Klub podá stížnost na rozhodčí.**“ Nic víc do zápisu nepište, ani nedovolte nikoho do zápisu psát. K protestu se vyjadřujete až v momentě, kdy jste vyzváni STK ČBF-JM.

2.2.3.4. Opravy v zápise

Pokud jsou v zápise prováděny opravy skóre, počet chyb, počet oddechových časů, musí tuto opravu parafovat první rozhodčí.

2.3. Po podepsání zápisu první rozhodčím

MANUÁL PRO ROZHODČÍ ČABR-JM

2.3.1. Do podepsaného zápisu prvním rozhodčím se nedá již nic dopisovat (pokud na utkání není komisař).

2.3.2. Pokud byste zjistili chybu nebo by byla potřeba do zápisu doplnit, co tam není, napište mail STK ČBF-JM. Je to lepší, než něco dopisovat.

2.4. Vypĺňování zápisu

2.4.1. První a třetí období se píšou červenou barvou, ostatní období (vč. prodloužení) se píšou modrou, příp. černou barvou.

2.4.2. V prodloužení se doporučuje pokračovat v číslování minut, tzn. např. 12. minuta.

2.4.3. Vypĺnění hlavičky před začátkem utkání:

ČESKÁ BASKETBALOVÁ FEDERACE					
Zápis o utkání v basketbalu					
DRUŽSTVO A... BK SEVER			DRUŽSTVO B... BC JIH		
SOUTĚŽ	ŽBL	KATEGORIE	ŽENY	MÍSTO	HALA ROSNIČKA, BRNO
SKUPINA		ČÍSLO UTKÁNÍ	5	PRVNÍ ROZHODČÍ	NOVAK, J.
				DATUM	1. 10. 2006
				HODINA	10:00
				HLAVNÍ POŘADATEL	DOLEŽEL, K.
				DRUHÝ ROZHODČÍ	MUSIL, K.
				TŘETÍ ROZHODČÍ	
				KOMISAŘ	

2.4.4. Vypĺňování zápisu – osobní chyby a uzavření zápisu:

DRUŽSTVO A BK SEVER		ODDECHOVÝ ČAS		KÓD SOUPISKY		CHYBY DRUŽSTVA						
7	=	OBDOBÍ	①	1	4	4	5	②	2	2	3	8
8	4	10	OBDOBÍ	③	2	2	7	8	④	1	4	10
=	=	=	PRODLOUŽENÍ									
PŘÍJMENÍ A JMÉNO	ČÍSLO HRÁČE	N	CHYBY									
NOVÁK, DAVID	4	⊗	1	3 ^D ₂								
VLACH, TOMÁŠ "C"	5	⊗										
KOČÍ, MAREK	6	⊗	2	3 ₂	10	1						
SEDLÁK, JIŘÍ	7	X	4	4 ₃	2	9	4					
PŘIBYL, JAN "HM"	9											
MALÝ, JIŘÍ	10	⊗	4	5	8 ^T _C							
TUREK, ONDŘEJ "H"	12	⊗	1									
VLACH, VLADIMÍR	15	X	8	10	7 ^U ₂	2 ^U ₁						
MACEK, MARTIN	18	X	2 ₁									
TRENÉR	HLAVNÍ, M.							2 ^C ₂	8 ^B ₂			
ASISTENT	ŠPEJLKA, J.											

- 2.4.11.** V případě rušení stejných trestů (např. TCH pro oba trenéry) se uveden jako spodní index označení „c“.
- 2.4.12.** Při vyloučení z důvodu šarvátky se uvádí do všech volných polí „F“ (viz. B.8.3.11 Pravidel basketbalu).
- 2.4.13.** Při vyloučení asistenta, náhradníka nebo osoby doprovázející družstvo, запиše se „D“ k hráči/asistentovi bez indexu střelby. U trenéra se запиše „B“ s indexem střelby „2“.
- 2.4.14.** Příklady zapsání DCH členů lavičky (náhradníci, vyloučení hráči, asistent, doprovázející osoby):

Diskvalifikující chyba náhradníka bude zaznamenána následovně:

001	MAYER, F.	5	⊗	D				
-----	-----------	---	---	---	--	--	--	--

a

Coach	LOOR, A.	B ₂		
Assistant Coach	MONTA, B.			

Diskvalifikující chyba asistenta trenéra bude zaznamenána následovně:

Coach	LOOR, A.	B ₂		
Assistant Coach	MONTA, B.	D		

Diskvalifikující chyba vyloučeného hráče po jeho páté chybě bude zaznamenána takto:

015	RUSH, S.	25	⊗	T ₁	P ₃	P ₂	P ₁	P ₂	D
-----	----------	----	---	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---

a

Coach	LOOR, A.	B ₂		
Assistant Coach	MONTA, B.			

2.4.15. Příklady zapsání DCH v případech šarvátky:

Je-li diskvalifikován pouze trenér:

Coach	LOOR, A.	D ₂	F	F
Assistant Coach	MONTA, B.			

Je-li diskvalifikován pouze asistent trenéra:

Coach	LOOR, A.	B ₂		
Assistant Coach	MONTA, B.	F	F	F

Jsou-li diskvalifikováni trenér i asistent trenéra:

Coach	LOOR, A.	D ₂	F	F
Assistant Coach	MONTA, B.	F	F	F

Má-li náhradník méně než 4 chyby, potom bude "F" vepsáno do všech zbývajících kolonek:

003	SMITH, E	6	⊗	P ₂	P ₂	F	F	F
-----	----------	---	---	----------------	----------------	---	---	---

MANUÁL PRO ROZHODČÍ ČABR-JM

Je-li to náhradníková pátá chyba, potom bude "F" vepsáno do poslední kolonky:

002	JONES, M.	5	X	T ₂	P ₃	P ₁	P ₂	F
-----	-----------	---	---	----------------	----------------	----------------	----------------	---

Dopustil-li se vyloučený hráč již pěti chyb, pak se запиše F do prostoru za poslední chybu:

015	RUSH, S.	11	X	T ₂	P ₃	P ₂	P ₁	P ₃	F
-----	----------	----	---	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---

Navíc ke všem shora uvedeným chybám hráčů Smith, Jones a Rush nebo když je diskvalifikována pouze osoba doprovázející, je technická chyba zapsána:

Coach	LOOR, A.	B ₃		
Assistant Coach	MCNTA, B.			

Poznámka: Technické nebo diskvalifikující chyby podle Čl. 39 se nebudou počítat jako chyby družstva.

3. OSTATNÍ

Všechny ostatní povinnosti a náležitosti nutné k řízení utkání (cestovní náhrady atd.) jsou uvedeny v dokumentech na webu <https://jm.cbf.cz/dokumenty/jm.html>

Většina postupů z těchto pokynů se dá použít i při řízení ostatních soutěží (ČBF, ČBF-JM). Mějte je vždy u sebe, pomohou Vám usnadnit práci.

V případě dalších dotazů se můžete obrátit na zástupce VV ČABR-JM.

Pozn. Tento manuál byl vytvořen jako podpůrný materiál pro potřeby rozhodčích ČABR-JM a nejedná se o vyčerpávající popis všech situací, k nimž může během utkání dojít. Rozhodčí jsou za všech okolností povinni řídit se pravidly basketbalu FIBA, oficiálním výkladem pravidel, soutěžním řádem basketbalu a dalšími závaznými předpisy, které mají v případě rozporu s tímto manuálem přednost.

Ing. Štěpán Urbánek
delegační pracovník,
za VV ČABR-JM